

TÍÐARGREIN

Framhald av síðu 19

- hjástaddan pápa.
- Húsarhaldskostnaðirnir í Føroyum eru so ovurhonds – og óneyðugt – høgir, at tað slepst ikki undan hjá politiska myndugleikanum at reagera. Fólk rýma undan kostnaðarstöðinum, og onnur setast aftur, sum kundu hugsa sær at flutt heim. Tí eru tað undanførslur hjá politisku leiðsluni at siga, at hetta orðnar kappingin á sonevnda fría marknaðinum. Tað er jú prógvað, at tað ger marknaðurin ikki – tvørtur-ímóti – har er ongin kapping men sínámillum semjur um at uppihalda eitt tað hægsta prísstöði í heiminum.
- Tiltøk at temja ovurhøgar húsarhaldskostnaðir kunnu vera:
 - At land og kommunur seta ferð á fjølbroytta, alternativa bústaðarbygging.
 - At landsmyndugleikin syrgir fyri øktari kapping á innlenska monopolistiska marknaðinum, við sterkari brúkaralóggávu, sterkari kappingar- og príseftirliti.
 - At kapping á innflutningsmarknaðinum má fáast í lag og økjast, við betri flutningsleiðum, m.a. til bretska marknaðin.

Um mentan & list

- At eg nevni mentan & list móti endanum er ikki av tilvild, men tí eg haldi eina strategiska uppraðfesting av mentan & list vera ta mest grundleggjandi fyritleytingina fyri at fólkid skal trívast og mennast í Føroyum:
- Hetta er tann mest avgerandi atdráttarmegin fyri afturflyting og tilflyting, eins og hetta er tann samleikaskapandi snúningsásin fyri okkum øll, ung sum gomul.
- Ríkt mentunar- & listaumhvørvi skapar neyðug friðstöð fyri hugmenningarligum rásarúmi og gróðrarbotn fyri nýskapandi tankum og hugskotum - eisini vinnuligum.
- Ímyndin av uppraðfestari mentan & list er sum skjótast at hevja seg úr landsskommini miklu á Gamla Meiaríi og byggja nýtt tjóðleikhús, eins og verkseta teir mest einføldu skipanir fyri yrkislist, so sum vit kenna úr grannalondum við respekt fyri sær sjálvum.

Um integrati3n og strategisk netverk

- Í eini skuffu í Innlendismálaráðnum liggur eitt framúrskarandi álit um integrati3ns-politikk. Setið hetta í verk, at geva fremmandu tilflytarunum m3guleikar at gerast virknir medborgarar á j3vnum f3ti við okkum onnur, og kanska samstundis eggja til 3kta tilflyting uttanifr3.
- At enda: Vit eiga túsundtals útisetar við fj3lbroyttum og h3gum f3rleikum og royndum, sum hóast búsett uttanlands 3ll h3vdu viljað medvirkað í verkætlanum til gagns fyri menningina í heimlandi teirra, um m3guleikar v3ru til tess. Har liggur eitt veldugt vitanartilfeingi og biðar. Tí eiga landsmyndugleikar, stovnar og fyrir3kur at taka stig til at skipa eitt felags strategiskt netverk við allar hesar útisetar, at bj3ða teimum inn í aktiva samvirkan um verkætlanir á alskyns 3kjum.

KJAK

Makreleufori meðan heimaflotin er niðurpíndur

FRANK DAVIDSEN

Kann ikki lata verða við at hugsa um Sólkongin, haldi tað var Ludvig fjúrtandi, tá ein sær, hvat ið gongur fyri seg her á landi hetta Harrans ár 2012. Onkur skal hava sagt, gevi fólkinum sjónleik í staðin fyri breyð.

Og tað kann sigast, at fólkið her fær ein sjónleik, ið neyvan er sæddur fyrr á klettunum. Somu menn sum nú sita og býta út milliarda virðir av havsins tilfeingi, hava samstundis misrøkt okkara fiskiveiðuskipan seinastu 10 - 15 árin, soleiðis at tann vitali og heilt avgerandi partur av okkara heimafloata liggur í andaleypi.

Umsetiligheitin var lykla-orðið, so skjótt teir komu fram at í fiskimálaráðnum í 1998. Nú skuldu allar gaml-ar dangur, sum bara l3gu og biðaðu eftir at vera s3kt-ar á havsins botn rísa upp sum fuglurin f3niks. Og fyri at tað ikki skal vera

lygn, so v3ru tær dangur, sum av 3r3kt og líkasælu v3ru endaðar sínar dagar á havsins botni, tær skuldu eisini fáa ein avgerandi leiklut í umsetiligheitini, ið var gandaorðið í fiskivinnu-politikki Fólkafloksins anno 1998.

Tað tyktist eisini verða tann rami gandur, tí frá ein-um degi til annan burtur úr gomlun og soknum dangun sum ikki h3vdu havt so mik-ið sum eina líkinda setu í áratiggju, so v3ru tað fleiri milliónir av h3kun, ið nú knappliga v3ru spolaðir aftur av hekkuni av einum sokallaðum fiskiflota, ið snid-lingar Fólkafloksins h3vdu skapt burtur úr ongum, einum flota, sum kom at taka grundarlagið undan tí flota, sum fiskiveiðiskipanin varð bygd á. Fiskiloyvir frá 30 - 40 tonsarum v3ru l3gd saman, og hokus pokus so kundi tú leggja frá landi við

einum veiðit3lið, ið hevði eina tíggjufaldaða veiðiorku m3tvegis tí veiðit3lið, sum fiskiloyvi var keypt frá.

Hetta fyrbrigdi at um-gangast eins og úthola l3g-ina er skjaldramerki hjá tí f3royska Fólkaflokkinum. Her verða allar snildir nýttar, og tað er líkasum at 3reiði-ligheitin hjá flokkinum er smittuberandi.

Ja sjálvt umsitingin har landsins l3gir verða settar í verk fær ikki eitt bein til j3rðina, tá l3garverk skulu fremjast. Verður ikki gj3rt eftir boðum frá oddvitunum í Fólkaflokkinum, ja so fær sama umsiting harraboð, sum beinleiðis prógvar at tað f3royska rættarsamfelagið er við at fara út av eggini.

Upp á »forventet fangst« sita nú somu menn og skalta og valta við makrel-kvotuni, soleiðis sum teir sjálvir finna fyri gott. Nei her er ikki neyðugt við n3kr-um kriterium, tí teir eru jú serk3nir á fiskivinnu3kj-unum. Makrelurin hevur sum aðrir fiskar stert, so broytist ferðingarmynstrið hjá hesum stovni, kann úrslitið hjá jólamanninum úti í Fiskimálaráðnum ger-ast soltið. Tá so stóru klient-arnir hjá sama fiskimálaráð-harranum ikki eru n3gdir, men krevja at fáa dupult so stóra jólagávu, hálsar hann

bráðliga um. Nú finnur hann í t3lvta tíma út av, at vit hava n3g mikið av m3t-t3kuorku á landi soleiðis, at tað ikki verður neyðugt við mótt3kuskípum á makrel-feltinum. Við ongari uppboðs-s3lu og ongum mótt3kuskípi á feltinum kemur tilvildin at ráða, bæði hvat viðvíkur prísi eins og g3ðsku. Sum skilst so er tað avgerandi fyri g3ðskuna, at háluni verða stutt, eins og túralongdin er avmarkað. Tað verður ikki smávegis tal av skipum, sum vegna tað eru noydd at sigla langan tein inn at avreiða við avmarkaðari n3gd. Hvat nú um somu skip koma at liggja í k3 í fleiri dagar orsakað av at mótt3kuorkan ikki er roknað til hesi skipini, m3tvegis n3taskipunum, sum pumpa teirra veiðu í land.

V3nandi verður alt til-feingið fingið til h3ldar sum matfiskur, tí sum tað er sagt fyrr, so verður tað bensin á bálið hjá Noreg og ES, um partar av makrelveiðuni fer til skittfisk.

Livst so spyrst.

HALT ÚT, HALT Á

Halt út, halt á.
Tú mást ei bregða burt úr ætt,
men royn av øllum alvi
at virka fyri lóg og rætt,
í øllum stríði stinnur statt.
Tað bera má
um enn í longum talvi.
Halt út, halt á, hátt h3vur ber
um verð.

Halt út, halt á.
So mangur maður undan tær
væl royndi síni evni;
og tó hann fyri happi var,
hann fúsar sínar sjónir bar
og vandar vá,
tá brotið breyt mót stevni.
Halt út, halt á, hátt h3vur ber
um verð.

Halt út, halt á.
Stíg stinnur inn í nýggjan dag,
loys av tær vanans fj3tur.
Av dirvi manna næla fræ,
og vindur ber tey fram í dag,
ið stríðið sá.
Og har tey festa r3tur.
Halt út, halt á, hátt h3vur ber
um verð.

Alexandur Kristiansen